SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 4. decembra 2008 *

V zadevi C-221/07,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Sozialgericht Stuttgart (Nemčija) z odločbo z dne 26. aprila 2007, ki je prispela na Sodišče 2. maja 2007, v postopku

Krystyna Zablocka – Weyhermüller

proti

Land Baden-Württemberg,

ob udeležbi

Zvezne republike Nemčije,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, T. von Danwitz, sodnik, R. Silva de Lapuerta (poročevalka), sodnica, E. Juhász in J. Malenovský, sodnika,

generalni pravobranilec: M. Poiares Maduro,
sodni tajnik: R. Grass,

* Jezik postopka: nemščina.

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Land Baden-Württemberg H. Sprau, zastopnik,

– za nemško vlado J. Möller in M. Lumma, zastopnika,

– za poljsko vlado T. Nowakowski, zastopnik,

– za Komisijo Evropskih skupnosti V. Kreuschitz, zastopnik,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 18(1) ES.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med K. Zablocka – Weyhermüller in Land Baden-Württemberg glede zavrnitve plačila določenih prejemkov, za katere K. Zablocka – Weyhermüller meni, da ji, kot preživelemu zakoncu vojne žrtve, pripadajo.

Nacionalna ureditev

3 Nacionalno ureditev določata zvezni zakon o pokojninskih prejemkih vojnih žrtev (Bundesversorgungsgesetz) z dne 20. decembra 1950 v različici z dne 22. januarja 1982 (BGBl. 1982 I, str. 21), kot je bil nazadnje spremenjen z zakonom z dne 19. junija 2006 (BGBl. 2006 I, str. 1305) (v nadaljevanju: BVG), in uredba o socialnih prejemkih za tujce (Auslandsversorgungsverordnung) z dne 30. junija 1990 (BGBl. 1990 I, str. 1321) (v nadaljevanju: AuslVersV) v zvezi z uporabo tega zakona.

4 Člen 9, točka 5, BVG določa, da imajo preživeli vojnih žrtev načeloma pravice do povračila pokojnine iz členov od 38 do 52 tega zakona. Poleg osnovne pokojnine, ki sicer ni indeksirana, obstaja, če so izpolnjeni določeni dodatni pogoji, pravica do nadomestila v primeru izgube dohodka vojne žrtve zaradi invalidnosti, ki se izračuna glede na fiktivni dohodek, ki bi ga prejela, če invalidnost ne bi nastala (člen 40a BVG), in domnevno pravica do dodatka za pomoč in postrežbo (člen 40b BVG) in/ali pravica do nadomestila pokojnine (člen 41 BVG). Poleg tega lahko preživeli zakonec, ki je dopolnil 45 let, na podlagi člena 41(1)(b) in (2) BVG uveljavlja celotno nadomestilo pokojnine, razen kadar je treba odbiti morebitne osebne dohodke.

5 V okviru socialne pomoči vojnim žrtvam se tem prejemkom v skladu s členoma 9, točka 1, in 10(4), prvi stavek, (c), BVG načeloma dodajojo pravica do zdravstvene oskrbe

in pravice iz členov 9, točka 2, in od 25 do 27j BVG. Vendarle se ti prejemki dodelijo glede na potrebe.

6 Za prosilce, ki imajo stalno ali začasno prebivališče zunaj Nemčije, veljajo izjeme iz členov od 64a do 64j BVG.

7 Člen 64e BVG določa:

„1. Vojnim žrtvam, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v državah, ki so v skladu s petim odstavkom določene v uredbi, se izplača delna pokojnina v skladu z odstavki od (2) do (4). V preostalem se pravica do prejemkov prekine.

2. Delna pokojnina zajema pokojninsko osnovo, vključno z odškodnino iz člena 44(1), dodatkom za težje invalide, dodatkom za osebe, ki potrebujejo gospodinjsko pomočnico, družinsko pokojnino in pogrebnino v višini ene tretjine zneskov iz členov 31, 35, 36, 40, 46, 51 in 53 ter posmrtnino iz člena 37. Pokojninska osnova se za invalide poveča za eno tretjino zneska iz člena 31(1), prvi stavek, tako da predstavlja novo pokojninsko osnovo za invalide, katerih stopnja delovne nezmožnosti je 40-odstotna. Dohodki iz tujine se v zvezi s pokojninami upoštevajo le v primerih, ki so našteti v členu 48. Glede denarne pomoči, ki se prizna vdovam in sirotam, se v vseh primerih ohrani celoten znesek pokojnin za vdove in sirote ter se kot osnova upošteva ena tretjina referenčnega zneska iz člena 33(1)(a). Za izračun pogrebnine se kot osnova v vseh primerih upošteva najvišji znesek iz členov 36(1), drugi stavek, in 53, drugi stavek.

3. Delna pokojnina vključuje tudi nadomestilo za zdravstvene storitve iz člena 64a(1). Denarne pomoči, naštete v členu 11(3), se ne izplačajo; zvezno ministrstvo za delo in socialne zadeve lahko odobri izjeme. Zdravstvene storitve iz člena 64a(2) se lahko nudijo med začasnim bivanjem v državah, ki niso določene v uredbi v skladu s petim odstavkom, in le če zdravnik predpiše takojšnje zdravljenje. Zahtevki za prejemke, vloženi na podlagi stavkov od (1) do (3), se zavrnejo, če se pravica do enakovrednega prejemka lahko uveljavlja od nosilcev javnih in zasebnih zavarovanj ali njim podobnih nosilcev.

4. Storitve v zvezi z oskrbo vojnih žrtev iz člena 64b(1) se lahko nudijo s soglasjem ministrstva za delo in socialne zadeve. Člen 27b (3), prvi stavek, se ne uporablja.

5. Zvezna vlada je pristojna, da s soglasjem Bundesrata [drugi dom parlamenta] z uredbo določi države, v katerih se zaradi posebnih okoliščin in predvsem zaradi nižje povprečne stopnje socialne varnosti od tiste v Zvezni republiki Nemčiji in zaradi položaja ter razvoja po drugi svetovni vojni na podlagi odstavka 1 uveljavlja delna pokojnina. V takšni uredbi se lahko

a) za določene prejemke na novo določi stopnja delne pokojnine, za tretjino tiste iz drugega odstavka, prvi stavek, oziroma natančnejši način izračuna prejemkov;

b) v primeru znatne spremembe okoliščin, ki se upoštevajo pri dodelitvi delne pokojnine (prvi stavek), posledično spremeni njena stopnja iz drugega odstavka, prvi in drugi stavek.

6. V posebnih primerih se lahko delne pokojnine iz drugega odstavka, prvi in drugi stavek, in iz petega odstavka, drugi stavek, s soglasjem ministrstva za delo in socialne zadeve povišajo.

7. Za obdobje začasnega bivanja najmanj enega tedna zunaj držav, ki so v skladu s petim odstavkom določene v uredbi, se lahko s soglasjem ministrstva za delo in socialne zadeve dodeli pokojnine, naštete v drugem odstavku, prvi stavek, če presegajo zneske, ki so določeni v drugem odstavku, prvi in drugi stavek, in eno tretjino nadomestila pokojnine; uporabi se drugi odstavek, tretji stavek. Obdobja zdravljenja v bolnišnici v smislu tega zakona in ukrepi pomoči za rehabilitacijo in oskrbo [Erholungsmaßnahmen] iz člena 27b se upoštevajo do ene tretjine."

8 Člen 1 AuslVersV, ki se ga izvaja v skladu s členom 64e BVG z naslovom „Področje uporabe", določa:

„Delna pokojnina iz člena 64e [BVG] se dodeli nemškim državljanom in osebam nemške narodnosti, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v Albaniji, Bolgariji, Estoniji, na Madžarskem, v Latviji, Litvi, na Poljskem, v Romuniji, Rusiji, na Slovaškem, v Sloveniji, Češki republiki in v preostalih državah, ki se nahajajo na ozemlju nekdanje Jugoslavije in nekdanje Sovjetske zveze."

9 Člen 2 AuslVersV z naslovom „Stopnja delne pokojnine“ določa:

„1. Znižana stopnja iz člen 64e(2), prvi stavek, [BVG] se lahko poviša za 60 %. Ta znižana stopnja se v zvezi s pogrebnino poveča za 45 %.

2. Znižana stopnja, ki se uporablja za dodatek iz člena 64e(2), drugi stavek, [BVG] se poveča za 40 % pokojninske osnove, kot to določa člen 31(1), prvi stavek, [BVG].

3. Sirote kot izjema od pravila iz člena 64e(2), prvi stavek, [BVG] prejmejo tri četrtine zneska pokojninske osnove.

4. Invalidi prejmejo pokojninsko osnovo v znesku, kot se trenutno izplačuje, če je to zanje ugodneje.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

10 K. Zablocka – Weyhermüller, poljska državljanka, rojena leta 1952, se je 7. septembra 2002 poročila z M. Weyhermüllerjem. Slednji, ki mu je bil več let priznan status težkega vojnega invalida s pravico do invalidske pokojnine, je umrl 12. januarja 2004. Do tega datuma je bilo njegovo stalno prebivališče v kraju, ki spada v pristojnost Versorgungsamt Münster v Nemčiji (urad za vojne veterane in vojne žrtve Münster), in prejemal je pokojnino ter različne dodatke in razna nadomestila. Njegovo zadnje mesečno izplačilo pokojnine je znašalo 1 419 EUR.

11 K. Zablocka-Weyhermüller je Versorgungsamt Münster v skladu z določbami BVG kot vojna vdova 20. aprila 2004 zaprosila za celotno pokojnino. V tem zahtevku se je sklicevala na status poljske državljanke in na to, da namerava v bližnji prihodnosti prenesti svoje stalno prebivališče na Poljsko.

12 Organ, pristojen za izplačilo prejemkov tujcem, je z odločbo z dne 27. maja 2004 zahtevku K. Zablocke – Weyhermüller ugodil, pri čemer je ugotovil, da je bila smrt njenega moža posledica vojnih poškodb. Mesečna vdovska pokojnina je bila kot delna pokojnina na podlagi členov od 40 do 64e BVG določena na 224 EUR za obdobje od 1. februarja 2004 dalje.

13 K. Zablocka – Weyhermüller je zahtevala povišanje pokojnine, ki ji je bila dodeljena, ker je bil znesek, ki ga je prej prejemal njen mož, precej višji. Pristojni organ je ta zahtevek zavrnil z odločbo z dne 19. januarja 2005, ta odločba pa je predmet spora pred

predložitvenim sodiščem. Upravna pritožba tožeče stranke v postopku v glavni stvari, ki med drugim temelji na dejstvih, da je bilo prejšnje stalno prebivališče zakoncev v Nemčiji in da je Republika Poljska sedaj članica Evropske unije, je bila prav tako zavrnjena.

14 Land Baden-Württemberg je med postopkom v glavni stvari 20. marca 2007 K. Zablocki – Weyhermüller odobril dodelitev delne pokojnine, povišane za znesek zadevne pokojninske osnove, z retroaktivnim učinkom od datuma, ko je pridobila pravico do pokojnine, v skladu s členom 64e(6) BVG. Mesečna pokojnina je na podlagi te odločbe znašala 372 EUR.

15 V teh okoliščinah je Sozialgericht Stuttgart prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„[…] ali so omejitve, določene v nemškem pravu socialne varnosti, v členu 64e [BVG], ki veljajo za upravičence s stalnim ali začasnim prebivališčem na Poljskem, kot novi državi članici [Unije], v skladu s pravom Skupnosti prednostne, zlasti z vidika prostega gibanja [?]“

Vprašanje za predhodno odločanje

16 Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali člen 18(1) ES nasprotuje zakonodaji države članice, na podlagi katere bi slednja zavrnila izplačilo določenih prejemkov, ki so bili

priznani preživelim zakoncem vojnih žrtev, zgolj zato, ker imajo slednji stalno prebivališče na ozemlju nekaterih, določenih, držav članic.

Dopustnost

17 Land Baden-Württemberg in nemška vlada menita, da je predlog za sprejetje predhodne odločbe nedopusten.

18 V zvezi z vdovsko pokojninsko osnovo, delno zmanjšano na podlagi člena 64e(1), prvi stavek, BVG, poudarjata, da v postopku v glavni stvari vprašanje za predhodno odločanje za odločitev o sporu pred predložitvenim sodiščem očitno ni pomembno, ker je bila ta pokojnina z retroaktivnim učinkom povišana za 100 % prejemka. Poleg tega nemška vlada trdi, da naj bi bila v postopku sprejemanja zakonodajna sprememba, ki bo s 1. januarjem 2008 povišala trenutno stopnjo delne pokojnine s 60 % na 100 %.

19 V zvezi z drugimi prejemki, ki se dodelijo glede na dohodke in katerih izplačilo je bilo prekinjeno v skladu s členom 64e(1), drugi stavek, BVG, je nemška vlada prav tako navajala, da upoštevnost vprašanja za predhodno odločanje za odločitev o sporu o glavni stvari ni utemeljena. Tožeča stranka v tem sporu naj bi med obravnavo pred predložitvenim sodiščem vložila dodatni zahtevek za spremembe, ne da bi navedla kakršen koli argument v podporo svojemu zahtevku.

20 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v okviru postopka, določenega v členu 234 ES, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in mora prevzeti odgovornost za izrečeno sodno odločbo, tisto, ki glede na posebnosti zadeve presodi nujnost sprejetja predhodne odločbe, da bi lahko izdalo svojo sodbo, in upoštevnost vprašanj, ki jih zastavi Sodišču.

Sodišče je zato, kadar se zastavljena vprašanja nanašajo na razlago prava Skupnosti, načeloma dolžno odločati (glej zlasti sodbi z dne 18. julija 2007 v zadevi Lucchini, C-119/05, ZOdl., str. I-6199, točka 43, in z dne 15. novembra 2007 v zadevi International Mail Spain, C-162/06, ZOdl., str. I-9911, točka 23). Zavrnitev predloga nacionalnega sodišča je mogoča le, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Skupnosti ni povezana z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, ki so potrebni za to, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo uporabne odgovore (glej zlasti sodbe z dne 13. marca 2001 v zadevi PreussenElektra, C-379/98, Recueil, str. I-2099, točka 39; z dne 5. decembra 2006 v združenih zadevah Cipolla in drugi, C-94/04 in C-202/04, ZOdl., str. I-11421, točka 25; z dne 7. junija 2007 v združenih zadevah van der Weerd in drugi, od C-222/05 do C-225/05, ZOdl., str. I-4233, točka 22, in z dne 8. novembra 2007 v zadevi Amurta, C-379/05, ZOdl., str. I-9569, točka 64).

21 V zadevi v glavni stvari je treba ugotoviti, da je, kot to izhaja iz predložitvene odločbe, nacionalno sodišče Sodišču predložilo podrobno poročilo dejanskega in pravnega okvira spora o glavni stvari in razloge, zaradi katerih meni, da je za izrek njegove sodbe potrebno odgovoriti na zastavljeno vprašanje.

22 Predložitveno sodišče je v odgovoru na zahtevo Sodišča po pojasnilih med drugim trdilo, da razen povišane pokojninske osnove, navedene v točki 14 te sodbe, ki se nanaša na vdovsko pokojninsko osnovo, ostaja morebitna pravica do prejemkov iz členov 40a, 40b in 41 BVG med strankama v postopku v glavni stvari sporna.

23 Predlog za sprejetje predhodne odločbe je treba zato šteti za dopustnega.

Uporaba člena 18(1) ES

24 V zvezi s tem je treba predhodno ugotoviti, ali položaj, kot je ta v zadevi v glavni stvari, spada na področje uporabe prava Skupnosti, zlasti člena 18(1) ES.

25 Glede osebnega področja uporabe navedene določbe zadostuje ugotovitev, da so v skladu s členom 17(1) ES državljani Unije vse osebe z državljanstvom ene od njenih držav članic. Poleg tega člen 17(2) ES status državljana Unije povezuje s pravicami in dolžnostmi, ki jih določa Pogodba ES, med katerimi so tudi tiste, navedene v členu 18(1) ES (sodbi z dne 26. oktobra 2006 v zadevi Tas-Hagen in Tas, C-192/05, ZOdl., str. I-10451, točka 18, in z dne 22. maja 2008 v zadevi Nerkowska, C-499/06, ZOdl., str. I-3993, točka 21).

26 K. Zablocka – Weyhermüller ima kot poljska državljanka status državljanke Unije v skladu s členom 17(1) ES in glede na okoliščine lahko uveljavlja pravice, ki so s takim statusom povezane, zlasti pravico do prostega gibanja in bivanja iz člena 18(1) ES (zgoraj navedena sodba Nerkowska, točka 22).

27 Poleg tega je treba glede na stvarno področje uporabe člena 18(1) ES poudariti, da na trenutni stopnji razvoja prava Skupnosti prejemek, kot je ta v postopku v glavni stvari,

katerega namen je povrniti škodo preživelim zakoncem vojnih žrtev, spada v pristojnost držav članic (glej v tem smislu zgoraj navedeni sodbi Tas-Hagen in Tas, točka 21, in Nerkowska, točka 23).

28 Vendar morajo slednje to pristojnost izvajati ob spoštovanju prava Skupnosti, zlasti določb Pogodbe o priznavanju svoboščine vsem državljanom Unije, da se prosto gibljejo in bivajo na ozemlju držav članic (zgoraj navedeni sodbi Tas-Hagen in Tas, točka 22, in Nerkowska, točka 24).

29 V zvezi s tem je Sodišče že odločilo, da spadajo med situacije v zvezi s področjem uporabe *ratione materiae* prava Skupnosti zlasti tiste, ki zadevajo uresničevanje temeljnih svoboščin, ki jih zagotavlja Pogodba, in tiste, ki zadevajo uresničevanje pravice do prostega gibanja in bivanja na ozemlju držav članic, določene v členu 18 ES (sodbi z dne 15. marca 2005 v zadevi Bidar, C-209/03, ZOdl., str. I-2119, točka 33; in z dne 12. julija 2005 v zadevi Schempp, C-403/03, ZOdl., str. I-6421, točki 17 in 18, ter zgoraj navedena sodba Nerkowska, točka 26).

30 V obravnavani zadevi je treba ugotoviti, da se položaj, kakršen je položaj K. Zablocke – Weyhermüller, navezuje na pravico do prostega gibanja in bivanja državljanov Unije v državah članicah. S tem ko je tožeča stranka v glavni stvari za svoje stalno prebivališče izbrala Poljsko, je namreč uporabila pravico, ki jo člen 18(1) ES namenja vsem državljanom Unije, da se prosto gibljejo in bivajo na ozemlju držav članic.

31 Poleg tega iz spisa, ki ga je predložitveno sodišče poslalo Sodišču, jasno izhaja, da je prekinitev izplačila pokojnin K. Zablocki – Weyhermüller v skladu s členom 64e(1), drugi stavek, in (5) BVG ter členom 1 AuslVersV posledica dejstva, da je ta prebivala na Poljskem.

32 Iz zgoraj navedenega izhaja, da položaj, v katerem K. Zablocka – Weyhermüller izvaja svojo svoboščino, ki jo priznava pravni red Skupnosti, pri čemer je to izvajanje vplivalo na njeno pravico do prejemkov, predvidenih v nacionalni zakonodaji države članice, spada na področje uporabe prava Skupnosti, predvsem člena 18(1) ES.

33 Treba je torej preučiti, ali je treba člen 18(1) ES razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki za izplačilo določenih prejemkov, priznanih preživelim zakoncem vojnih žrtev, zahteva, da ima upravičenec svoje prebivališče bodisi na ozemlju države članice, ki takšen prejemek odobri, bodisi v drugi državi članici, ki ni na seznamu, ki ga z uredbo določi vlada prve države članice.

Zahtevani pogoj prebivališča

34 Glede obsega člena 18(1) ES je Sodišče že presodilo, da možnosti, ki jih daje Pogodba na področju prostega gibanja oseb, ne bi imele polnega učinka, če bi državljana neke države članice lahko odvrnile od njihove uporabe zaradi ovir, ki jih njegovemu bivanju v državi članici gostiteljici iz razlogov pravne ureditve postavlja druga država članica, ki kaznuje

dejstvo, da jih je uporabil (glej v tem smislu sodbo z dne 29. aprila 2004 v zadevi Pusa, C-224/02, Recueil, str. I-5763, točka 19; in zgoraj navedeni sodbi Tas-Hagen in Tas, točka 30, ter Nerkowska, točka 31).

35 Nacionalna ureditev, ki je za določene državljane Skupnosti manj ugodna zgolj zaradi dejstva, ker so uporabili svojo svoboščino do prostega gibanja in bivanja v drugi državi članici, pomeni omejitev pravic, ki jih člen 18(1) ES priznava vsakemu državljanu Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 18. julija 2006 v zadevi De Cuyper, C-406/04, ZOdl., str. I-6947, točka 39; in zgoraj navedeni sodbi Tas-Hagen in Tas, točka 31, ter Nerkowska, točka 32).

36 Vendar BVG in AuslVersV tako omejitev določata. S tem ko izplačilo določenih prejemkov, vzpostavljenih v korist preživelih zakoncev vojnih žrtev, pogojujeta s tem, da morajo ti imeti svoje prebivališče na nacionalnem ozemlju ali v drugi državi članici, ki ni na seznamu držav članic, ki ga z uredbo določi vlada države članice, ki takšen prejemek odobri, lahko taka zakonodaja državljane Skupnosti, ki so v položaju, kot je položaj tožeče stranke v postopku v glavni stvari, odvrača od uporabe njihove pravice do prostega gibanja in bivanja v državi članici iz navedenega seznama.

37 Nacionalna ureditev, ki nalaga tako omejitev v zvezi z izvajanjem svoboščin državljanov Skupnosti, je z vidika prava Skupnosti lahko utemeljena le, če temelji na objektivnih preudarkih splošnega interesa, ki niso odvisni od državljanstva zadevnih oseb, in če je sorazmerna s ciljem, ki ga nacionalno pravo legitimno zasleduje (glej v tem smislu zgoraj navedene sodbe De Cuyper, točka 40, Tas-Hagen in Tas, točka 33, in Nerkowska, točka 34).

38 Iz stališč, ki sta jih Land Baden-Württemberg in nemška vlada predložila Sodišču, izhaja, da ima omejitev iz BVG za cilj, da se upravičencem, ki imajo prebivališče zunaj Nemčije, zagotovi ustrezno pokojnino ob upoštevanju trenutne razlike med življenjskimi stroški, dohodki in povprečnim zneskom socialnih prejemkov, ki jih je izplačala ta država članica, in tistimi, do katerih je upravičenec v državi bivanja upravičen. Poleg tega naj bi v skladu z navedenimi stališči navedeno omejitev opravičevala tudi potreba, da se omogoči zadostni nadzor poklicnega in socialnega položaja upravičencev, predvsem njihovih dohodkov.

39 Nedvomno sta tako želja po zagotavljanju prejemka ob upoštevanju navedene razlike med zadevnima državama članicama kot potreba, da se omogoči zadostni nadzor poklicnega in socialnega položaja upravičencev, objektivni presoji splošnega interesa in takšne narave, ki opravičujeta, da bi pogoji ali načini izplačila prejemkov, kot so tisti iz postopka v glavni stvari, lahko vplivali na svobodo gibanja.

40 Če je omejitev, ki je ugotovljena v točki 36 te sodbe, mogoče opravičiti z objektivnimi presojami splošnega interesa, kot so navedene v predhodni točki, še vedno ne sme biti nesorazmerna glede na zasledovani cilj. Iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da je ukrep sorazmeren, če pri uresničenju zasledovanega cilja ne preseže okvirov, ki so potrebni za njegovo doseganje (zgoraj navedeni sodbi De Cuyper, točka 42, in Tas-Hagen in Tas, točka 35).

41 Vendar pogoja prebivališča, kot je ta v postopku v glavni stvari, ni mogoče šteti za sorazmernega z zasledovanimi cilji.

42 Vsekakor je treba poudariti, da člen 1 AuslVersV izrecno omejuje uporabo člena 64e BVG za upravičence s stalnim ali začasnim prebivališčem na ozemlju bodisi ene izmed desetih omenjenih držav bodisi Albanije ali nekdanje Jugoslavije in nekdanje Sovjetske zveze.

43 Vendar obstajajo tudi države, ki niso navedene v členu 1 AuslVersV, v katerih so življenjski stroški nižji od tistih v nekaterih v tem členu omenjenih državah članicah. Poleg tega so razlike med državami članicami, ki so omenjene v tem členu, precejšnje.

44 Prav tako bi se morala zahteva, da se omogoči zadostni nadzor poklicnega in socialnega položaja upravičencev, uporabljati v vseh državah članicah na isti način, ne glede na to, ali je navedena v členu 1 AuslVersV.

45 Posledično, ureditev, kot je ta v postopku v glavni stvari, ne sledi ciljem, ki sta jih uveljavljala Land Baden-Württemberg in nemška vlada in ki so navedeni v točki 39 te sodbe.

46 Poleg tega, če takšna ureditev le prekine izplačila v njej urejenih prejemkov, ni mogoče trditi, da je primerna za prilagoditev teh prejemkov ob upoštevanju trenutnih razlik

med Nemčijo in državo članico, v kateri upravičenec prebiva, v zvezi z življenjskimi stroški, prihodki in povprečnim zneskom socialnih prejemkov.

47 Nazadnje, čeprav se lahko glede prejemkov, priznanih na podlagi dohodkov, nadzor poklicnega in socialnega položaja upravičencev izkaže za nujnega, je prekinitev njihovega izplačila kljub temu ukrep, ki presega tisto, kar je dejansko nujno za izvedbo takega nadzora.

48 Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 18(1) ES razlagati tako, da nasprotuje zakonodaji države članice, na podlagi katere bi slednja zavrnila izplačilo določenih prejemkov, ki so bili priznani preživelim zakoncem vojnih žrtev, zgolj zato, ker imajo stalno prebivališče na ozemlju nekaterih, določenih, držav članic.

Stroški

49 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Člen 18(1) ES je treba razlagati tako, da nasprotuje zakonodaji države članice, na podlagi katere bi slednja zavrnila izplačilo določenih prejemkov, ki so bili priznani preživelim zakoncem vojnih žrtev, zgolj zato, ker imajo stalno prebivališče na ozemlju nekaterih, določenih, držav članic.

Podpisi